

Київський університет імені Бориса Грінченка
Педагогічний інститут
Кафедра початкової освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

 Олексій ЖИЛЬЦОВ

« 25 » 01 _____ 2022 року

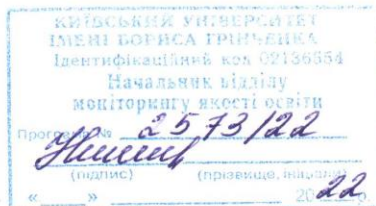
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Методика навчання освітньої галузі «Громадянська та історична освіта»

для студентів

спеціальності 013 Початкова освіта
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми 013.00.01 «Початкова освіта»
(скорочена програма підготовки)

Київ–2022

Розробники:

Сухопара Ірина Геннадіївна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри початкової освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі:

Сухопара Ірина Геннадіївна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри початкової освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри початкової освіти
Протокол № 1 від 05 січня 2022 року
Завідувач кафедри початкової освіти Г.Л. Бондаренко

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 013.00.01
«Початкова освіта»
« 05 » 01 2022 р.

Гарант освітньо-професійної програми 013.00.01 «Початкова освіта»
 Г.Л. Бондаренко

Робочу програму перевірено
« 24 » січня 2022 р.
Заступник директора Педагогічного інституту Л.В. Куземко

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» _____ 20__ р. Протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» _____ 20__ р. Протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» _____ 20__ р. Протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» _____ 20__ р. Протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

<i>Найменування показників</i>	<i>Характеристика дисципліни за формами навчання</i>
	<i>денна</i>
<i>Методика навчання освітньої галузі «Громадянська та історична освіта»</i>	
<i>Вид дисципліни</i>	<i>обов'язкова</i>
<i>Мова викладання, навчання та оцінювання</i>	<i>українська</i>
<i>Загальний обсяг кредитів / годин</i>	<i>4 / 120</i>
<i>Курс</i>	<i>1(3)</i>
<i>Семестр</i>	<i>2 (6)</i>
<i>Кількість змістових модулів із розподілом:</i>	
<i>Обсяг кредитів</i>	<i>4</i>
<i>Обсяг годин, в тому числі:</i>	<i>120</i>
<i>Аудиторні</i>	<i>56</i>
<i>Модульний контроль</i>	<i>8</i>
<i>Семестровий контроль</i>	<i>30</i>
<i>Самостійна робота</i>	<i>26</i>
<i>Форма семестрового контролю</i>	<i>екзамен</i>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування у студентів теоретичних знань і практичних умінь для здійснення викладання освітньої галузі «Громадянська та історична освіта» в початковій школі; розвиток професійної компетентності.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомити з особливостями викладання освітньої галузі «Громадянська та історична освіта» в початковій школі на засадах Концепції розвитку громадянської освіти в Україні, «Нової української школи»;
- сформуванню знання про завдання, змістові лінії програми освітньої галузі «Громадянська та історична освіта» в початковій школі, результати навчання молодших школярів;
- сформуванню вміння застосовувати методи, прийоми і засоби викладання освітньої галузі «Громадянська та історична освіта» в початковій школі, форми організації освітнього процесу відповідно до вимог нової української школи;
- сформуванню вміння конструювати і проводити навчальні заняття, інтегруючи різні освітні галузі, застосовуючи сучасні освітні технології;
- сприяти особистісно-професійному становленню майбутнього вчителя початкової школи.

Навчальна дисципліна «Методика вивчення освітньої галузі «Громадянська та історична освіта» спрямована на формування у студентів таких компетентностей.

Загальні компетентності:

здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК-1);

здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК-2);

здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми (ЗК-5);

здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК-6);

здатність діяти соціально відповідально і свідомо (ЗК-7);

здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (ЗК-8).

Спеціальні (фахові) компетентності:

здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності (СК-2);

здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної (СК-3);

здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організовувати їхню пізнавальну діяльність (СК-4);

здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших (СК-6);

здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної (СК-7);

здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти (СК-8);

здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу (СК-9);

здатність до професійно-педагогічної діяльності в інклюзивному середовищі з різними категоріями дітей з особливими освітніми потребами (СК-10);
 здатність до здійснення профілактичних заходів щодо збереження життя та здоров'я учнів початкової школи, до надання їм домедичної допомоги, до протидії та попередження булінгу, різних проявів насильства (СК-11);
 здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи (СК-12).

Результати навчання за дисципліною:

організовувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти (ПР-01);
 критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі (ПР-03);
 організувати освітній процес із використанням цифрових технологій та технологій дистанційного навчання молодших школярів, розвивати в учнів навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів (ПР-05);
 інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми (ПР-06);
 планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання (ПР-07);
 організувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування (ПР-08);
 планувати та організувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи (ПР-09);
 використовувати в освітній практиці різні прийоми формування, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами (ПР-10);
 застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях

професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування (ПР-12);

організувати освітній простір з дотриманням принципів універсального дизайну, безпечно, проєктувати навчальні осередки у класі спільно з молодшими школярами з урахуванням їхніх вікових особливостей, інтересів і потреб, забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу (ПР-13);

забезпечувати індивідуальний і диференційований розвиток здобувачів початкової освіти з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей (ПР-14);

здійснювати профілактичні заходи щодо збереження життя та фізичного й психічного здоров'я здобувачів початкової освіти, надавати їм домедичну допомогу (за потреби), планувати та реалізовувати заходи щодо попередження і протидії булінгу та різних проявів насильства чи будь-якої з форм дискримінації серед учнів початкової школи й інших учасників освітнього процесу (ПР-15);

використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп (ПР-16).

3. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Аудиторна						Самостійна
	Усього	Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти вивчення освітньої галузі «Громадянська та історична освіта» в початковій школі							
Тема 1. Мета, завдання, особливості викладання освітньої галузі «Громадянська та історична освіта» в початковій школі	2	2					
Тема 2. Сутність і зміст громадянської компетентності, особливості її формування у молодших школярів	2		2				
Тема 3. Аналіз вимог Державного стандарту початкової школи, типових програм з викладання освітньої галузі «Громадянська та історична освіта» в початковій школі	2		2				
Тема 4. Характеристика змістових ліній освітньої галузі «Громадянська та історична освіта» в початковій школі	22	2		10			10
Модульний контроль	2						

Разом	30	4	4	10			10
Змістовий модуль 2. Методичні аспекти вивчення громадянської та історичної освітньої галузі в початковій школі							
Тема 5. Форми навчальних занять із вивчення освітньої галузі «Громадянська та історична освіта», їх види та методика проведення в початковій школі	20	2	8	6			4
Тема 6. Медіаосвітні технології вивчення освітньої галузі «Громадянська та історична освіта» в початковій школі	8		2	4			2
Модульний контроль	2						
Разом	30	2	10	10			6
Змістовий модуль 3. Методика викладання інтегрованого курсу «Я досліджую світ»							
Тема 7. Особливості викладання інтегрованого курсу «Я досліджую світ»	12	2	2	4			4
Тема 8. Особливості оцінювання навчальних досягнень учнів під час вивчення освітньої галузі «Громадянська та історична освіта» в початковій школі	8		2	2			4
Тема 9. Форми позанавчальних занять освітньої галузі «Громадянська та історична освіта», їх види та методика проведення в початковій школі	6		2	2			2
Модульний контроль	4						
Разом	30	2	6	8		-	10
Семестровий контроль	30					-	
Разом	120	8	20	28		-	26

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Теоретичні аспекти вивчення освітньої галузі «Громадянська та історична освіта» в початковій школі

Тема 1. Мета, завдання, особливості викладання освітньої галузі «Громадянська та історична освіта» в початковій школі

Освітні, розвивальні та виховні цілі освітньої галузі «Громадянська та історична освіта» та її місце в системі формування компетентностей молодших школярів. Вимоги до викладання освітньої галузі «Громадянська та історична освіта» в початковій школі відповідно до вимог Концепції розвитку громадянської освіти в Україні, Державного стандарту початкової школи. Врахування вимог щодо організації освітнього процесу в контексті вимог «Нової української школи» під час вивчення освітньої галузі «Громадянська та історична освіта». Особливості викладання в сучасній початковій школі. Вимоги до загальних та обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти визначених в Державному стандарті початкової школи.

Основні поняття теми: освітня галузь «Громадянська та історична освіта», Державний

стандарт початкової школи, Концепції розвитку громадянської освіти в Україні, Нова українська школа.

Рекомендована література:

Основна: 2, 3, 4, 5, 6.

Інтернет-джерела: 1.

Тема 2. Сутність і зміст громадянської компетентності, особливості її формування у молодших школярів

Сутність понять «громадянська» та «історична компетентність», їх структура. Характеристика структурних компонентів громадянської компетентності. Формування власної ідентичності та готовності до змін шляхом осмислення зв'язків між минулим і сучасним життям, активної громадянської позиції на засадах демократії, поваги до прав і свобод людини, толерантного ставлення до оточуючих, набуття досвіду життя в соціумі за демократичними принципами в учнів початкової школи шляхом опанування знаннями і вміннями, виробленням навичок громадянської поведінки, виховання громадянських чеснот.

Основні поняття теми: громадянська та історична компетентність, їх структура, власна ідентичність, готовність до змін, активна громадянська позиція, толерантність.

Рекомендована література:

Основна: 2, 4.

Інтернет-джерела: 1.

Тема 3. Аналіз вимог Державного стандарту початкової школи, типових програм, навчально-методичних комплектів із вивчення освітньої галузі «Громадянська та історична освіта» в початковій школі

Аналіз вимог Державного стандарту початкової школи щодо викладання освітньої галузі «Громадянська та історична освіта» в початковій школі. Аналіз програм Р. Шияна та О. Савченко з вивчення освітньої галузі «Громадянська та історична освіта» в початковій школі. Базовий і типовий навчальний план з вивчення освітньої галузі «Громадянська та історична освіта» в початковій школі. Змістові лінії громадянської та історичної освітньої галузі в початковій школі, їх характеристика.

Основні поняття теми: державний стандарт початкової освіти, базовий і типовий навчальний план, типова програма, змістові лінії вивчення освітньої галузі «Громадянська та історична освіта».

Рекомендована література:

Основна: 2, 3, 4, 5, 6.

Додаткова: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.

Інтернет-джерела: 1.

Тема 4. Характеристика змістових ліній освітньої галузі «Громадянська та історична освіта» в початковій школі

Програмові вимоги щодо формування громадянської компетентності учнів в межах змістових ліній: «Я – людина»/«Людина», «Я серед людей»/«Людина серед людей», «Ми громадяни України», «Ми – європейці»/«Людина і світ», «Моя шкільна і місцева громади». Методика їх викладання в початковій школі.

Основні поняття теми: типова програма, змістова лінія, компетентність, очікувані результати учнів.

Рекомендована література:

Основна: 1, 2, 5, 6.

Додаткова: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.

Інтернет-джерела: 1.

Змістовий модуль 2

Методичні аспекти вивчення громадянської та історичної освітньої галузі в початковій школі

Тема 5. Форми навчальних занять освітньої галузі «Громадянська та історична освіта», їх види та методика проведення в початковій школі

Урок як одна з основних форм організації навчальної діяльності молодших школярів з вивчення освітньої галузі «Громадянська та історична освіта». Типи уроків з вивчення освітньої галузі «Громадянська та історична освіта» та їх структура, особливості проведення в початковій школі.

Міжпредметна інтеграція, міжпредметні зв'язки вивчення освітньої галузі «Громадянська та історична освіта». Інтегровані уроки, їх ознаки. Підготовка вчителя до інтегрованого уроку.

Тематичні дні, тижні у вивченні освітньої галузі «Громадянська та історична освіта». Алгоритм їх підготовки і проведення в початковій школі.

Ігрові форми організації освітнього процесу з молодшими школярами. Екскурсія як форма організації освітнього процесу під час вивчення освітньої галузі «Громадянська та історична освіта», особливості її проведення. Групові форми організації освітнього процесу з молодшими школярами.

Проектна діяльність учнів початкових класів у ході вивчення освітньої галузі «Громадянська та історична освіта», особливості її організації та проведення.

Домашня самостійна робота в ході вивчення освітньої галузі «Громадянська та історична освіта».

Основні поняття теми: урок, інтегрований урок, тематичний день, екскурсія, проектна діяльність, гра.

Рекомендована література:

Основна: 1, 2, 3, 5, 6.

Додаткова: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.

Інтернет-джерела: 1.

Тема 6. Медіаосвітні технології вивчення освітньої галузі «Громадянська та історична освіта» в початковій школі

Медіа, їх значення, види в освітньому процесі. Медіаосвітні технології як засіб вивчення освітньої галузі «Громадянська та історична освіта». Медіатексти, комп'ютерні ігри, тренажери, слайд-шоу, відеофільми, електронні підручники у викладанні. Створення власного медіапродукта учнями початкової школи.

Основні поняття теми: медіа, медіатекст, комп'ютерна гра, тренажер, слайд-шоу, відеофільм, електронний підручник, медіапродукт.

Рекомендована література:**Основна:** 1, 2, 3.**Додаткова:** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.**Інтернет-джерела:** 1, 2.**Змістовий модуль 3****Методика викладання інтегрованого курсу «Я досліджую світ»****Тема 7. Особливості викладання інтегрованого курсу «Я досліджую світ»**

Мета та завдання навчальної програми «Я досліджую світ». Зміст, очікувані результати навчання громадянської та історичної освітньої галузі в інтегрованому курсі «Я досліджую світ» Типової освітньої програма для закладів загальної середньої освіти під керівництвом О. Савченко, Р. Шияна. Змістові лінії «Людина і природа», «Природа» інтегрованого курсі «Я досліджую світ». Особливості проведення навчальних занять. Виконання завдань дослідницького характеру.

Основні поняття теми: інтегрований курс, «Я досліджую світ», змістові лінії, очікувані результати учнів, дослідницькі завдання, оцінювання.

Рекомендована література:**Основна:** 1, 2, 5, 6.**Додаткова:** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.**Інтернет-джерела:** 1.**Тема 8. Особливості оцінювання навчальних досягнень учнів під час вивчення освітньої галузі «Громадянська та історична освіта» в початковій школі**

Мета і цілі оцінювання освітньої галузі «Громадянська та історична освіта». Формувальне і підсумкове оцінювання досягнень учнів початкової школи у ході вивчення освітньої галузі «Громадянська та історична освіта». Форми оцінювання навчальних досягнень молодших школярів з освітньої галузі «Громадянська та історична освіта» (усне опитування, письмова перевірка, практична перевірка, тестування, перевірка якості виконання практичних завдань, інтерв'ювання, самооцінка, спостереження за учнем у навчальній ситуації та практичному житті). Особливості застосування портфоліо молодших школярів, види завдань, оцінювання. Види робіт які може містити портфоліо.

Основні поняття теми: формувальне і підсумкове оцінювання, інтерв'ювання, самооцінка, спостереження, портфоліо.

Рекомендована література:**Основна:** 1, 2, 3, 5, 6.**Додаткова:** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.**Інтернет-джерела:** 1.**Тема 9. Форми позанавчальної діяльності освітньої галузі «Громадянська та історична освіта», їх види та методика проведення в початковій школі**

Вікторини, конкурси, квести, олімпіади з вивчення освітньої галузі «Громадянська та історична освіта», їх види та методика проведення. Клуби, гуртки з формування громадянської компетентності молодших школярів, методика їх організації. Волонтерська діяльність молодших школярів з формування громадянської позиції.

Участь учнів початкової школи в дитячих громадських організаціях.

Основні поняття теми: клуб, гурток, волонтерська діяльність, вікторина, конкурс, квест, олімпіада.

Рекомендована література:

Основна: 1, 3, 4, 5.

Інтернет-джерела: 1, 2.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Види діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	1	1	1	1
Відвідування семінарських занять	1	2	2	5	5	3	3
Відвідування практичних занять	1	5	5	5	5	4	4
Робота на семінарському занятті	10	2	20	5	50	3	30
Робота на практичному занятті	10	5	50	5	50	4	40
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	2	50
Виконання ІНДЗ	30						
Разом		18	109	23	141	18	133
Максимальна кількість балів: 383							
Розрахунок коефіцієнта: $k=383/60=6,3$							

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ з/п	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Кількість балів
1	Розробити сторінки зошита для самопізнання молодших школярів до змістової лінії «Я - людина».	10	5

2	Розробити комп'ютерний (електронний) тренажер для вивчення освітньої галузі «Громадянська та історична освіта» в початковій школі на сайтах http://learningapps.org/ , https://wordart.com/ , https://kahoot.com/	6	5
3	Розробити дослідно-творчі завдання до інтегрованого курсу «Я досліджую світ»	10	5
	Разом	26	15

Самостійна робота оцінюється за такими критеріями:

- відповідність зазначеній темі – 1 бал,
- розкриття теми – 1 бал,
- оригінальність, креативність виконання і подачі матеріалу – 1 бал,
- самостійність виконання – 2 бали.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль здійснюється у формі модульних контрольних робіт, кожна з яких відповідає завданням окремого змістового модулю. Модульна контрольна робота складається з 25 тестових завдань теоретичного і практичного характеру, кожне з яких оцінюється в 1 бал і виконується в комп'ютерному форматі.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестрове оцінювання здійснюється у формі екзамен з дисципліни «Методика навчання освітньої галузі «Громадянська та історична освіта». Для екзамену пропонуються 40 тестових завдань, які передбачають перевірку рівня володіння студентом теоретичними знаннями і методичними вміннями щодо викладання освітньої галузі «Громадянська та історична освіта» в початковій школі. Кожне правильно виконане тестове завдання оцінюється в 1 бал.

Оцінювання тестових завдань здійснюється з урахуванням показників: теоретичне володіння матеріалом – знання та розуміння завдань, змістових ліній, методів та форм організації освітнього процесу з вивчення освітньої галузі «громадянська та історична освіта» в початковій школі; методична компетентність – грамотність застосування методів, прийомів і засобів викладання освітньої галузі «Громадянська та історична освіта» в початковій школі, форм організації освітнього процесу відповідно до вимог нової української школи; здатність творчо та оперативно обирати способи дій.

Характеристика рівнів оцінювання студента за виконання тестових завдань:

високий рівень (16-20 балів) характеризується глибиною і міцністю засвоєння змісту освітньої галузі «Громадянська та історична освіта» в початковій школі, вільним володінням сучасними технологіями навчання учнів початкової школи, логічністю і методичною грамотністю виконання завдання, успішністю вирішення практичного завдання, умінням узагальнювати, систематизувати теоретичний матеріал і практично застосовувати його у професійній діяльності.

Про *достатній рівень (11-15 балів)* підготовленості студента свідчать: володіння навчальним матеріалом, орієнтування у технологіях навчання в початковій школі, використання класичних методів і прийомів навчання молодших школярів під час виконання тестових завдань.

Середній рівень (5-10 балів) характерний для студентів, які частково опанували навчальний матеріал, мають поверхневі уявлення про окремі технології навчання в початковій школі, допускають неточності та виявляють певну неконкретність у виконанні завдання, відчувають труднощі у формулюванні висловлювань, завдання вирішують зі значною кількістю недоліків, порушують послідовність під час виконання завдання.

Рівень теоретичної і практичної підготовленості нижче середнього визначається як *низький рівень (1-4 бали)* та фіксується незадовільною оцінкою.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

Освітні, розвивальні та виховні цілі освітньої галузі «Громадянська та історична освіта»
 Мета і завдання освітньої галузі «Громадянська та історична освіта» в початковій школі
 Вимоги до викладання освітньої галузі «Громадянська та історична освіта» в початковій школі

Основні положення Концепції розвитку громадянської освіти в Україні щодо викладання освітньої галузі «Громадянська та історична освіта» в початковій школі

Основні ідеї концепції «Нової української школи» в контексті вивчення освітньої галузі «Громадянська та історична освіта»

Особливості викладання освітньої галузі «Громадянська та історична освіта» в початковій школі

Вимоги до загальних та обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти визначених в Державному стандарті початкової школи.

Сутність понять «громадянська» та «історична компетентність», їх структура. Характеристика структурних компонентів громадянської компетентності.

Формування власної ідентичності в учнів початкової школи

Характеристика змістових ліній: «Я – людина»/«Людина», «Я серед людей»/ «Людина серед людей», «Ми громадяни України», «Ми – європейці»/«Людина у світі», «Моя шкільна і місцева громади», «Людина і природа», «Природа».

Типи уроків з вивчення освітньої галузі «Громадянська та історична освіта», їх структура, особливості проведення в початковій школі.

Міжпредметна інтеграція, міжпредметні зв'язки вивчення освітньої галузі «Громадянська та історична освіта».

Інтегровані уроки в контексті вивчення освітньої галузі «Громадянська та історична освіта», їх ознаки.

Тематичні дні у вивченні освітньої галузі «Громадянська та історична освіта», їх підготовка і проведення в початковій школі.

Ігрові форми організації освітнього процесу з молодшими школярами під час вивчення освітньої галузі «Громадянська та історична освіта», особливості їх проведення.

Екскурсія як форма організації освітнього процесу під час вивчення освітньої галузі «Громадянська та історична освіта», особливості її проведення.

Групові форми організації освітнього процесу з молодшими школярами.

Проектна діяльність учнів початкових класів у ході вивчення освітньої галузі «Громадянська та історична освіта», особливості її організації та проведення.

Домашня самостійна робота в ході вивчення освітньої галузі «Громадянська та історична освіта».

Медіа, їх значення, види в освітньому процесі.

Медіаосвітні технології як засіб вивчення освітньої галузі «Громадянська та історична освіта».

Медіатексти, комп'ютерні ігри, тренажери, слайд-шоу, відеофільми, електронні підручники у викладанні.

Створення власного медіапродукту учнями початкової школи.

Завдання, зміст, змістові лінії, очікувані результати навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ»

Мета і цілі оцінювання освітньої галузі «Громадянська та історична освіта».

Формувальне і підсумкове оцінювання досягнень учнів початкової школи у ході вивчення освітньої галузі «Громадянська та історична освіта».

Форми оцінювання навчальних досягнень молодших школярів з освітньої галузі «Громадянська та історична освіта».

Особливості застосування портфоліо молодших школярів, їх оцінювання.

Види робіт які може містити портфоліо.

Вікторини, конкурси, квести, олімпіади з вивчення освітньої галузі «Громадянська та історична освіта», їх види та методика проведення.

Клуби, гуртки з формування громадянської компетентності молодших школярів, методика їх організації.

Волонтерська діяльність молодших школярів з формування громадянської позиції.

Участь учнів початкової школи в дитячих громадських організаціях.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) зі значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни «Методика викладання освітньої галузі «Громадянська та історична освіта»

Разом 120 год.: лекції –8 год, практичні заняття –28 год, семінарські заняття –20 год, самостійна робота –26 год, модульний контроль –8 год.

8. Рекомендовані джерела

Основні

1. Бібік Н.М. Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2018. 160 с.
2. Державний стандарт початкової освіти. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-rochatkovoyi-osviti>
3. Концепція «Нова українська школа» від 27.10.2016 <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>
4. Концепція розвитку громадянської освіти в Україні. СХВАЛЕНО розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 жовтня 2018 р. № 710-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-shvalennya-konceptsiyi-rozvitku-gromadyanskoji-osviti-v-ukrayini>, с.1
5. Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи (англійська, французька, німецька, іспанська мови). К. : Освіта, 2018. 80 с.
6. Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи. Затверджено Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 року № 1273. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2019/11/3-4-dodatki.pdf>

Додаткові

1. Бібік Н.М, Бондарчук Г.П. Я досліджую світ : підруч. інтегр. курсу для 1 кл. закл. загал. серед. освіти (у 2-х ч.) : Ч.1. Харків : Вид-во «Ранок», 2018. 80 с.
2. Бібік Н.М. Бондарчук Г.П. Я досліджую світ : підруч. інтегр. курсу для 1 кл. закл. загал. серед. освіти (у 2-х ч.) : Ч.2. Харків : Вид-во «Ранок», 2018. 80 с.
3. Волощенко О. В., Козак О. П., Остапенко Г. С. Я досліджую світ : підруч. інтегр. курсу для 1 кл. закл. загал. серед. освіти (у 2-х част.). Ч. 1. К. : Світич, 2018. 128 с.
4. Волощенко О. В. Я досліджую світ : підруч. інтегр. курсу для 1 кл. закл. загал. серед. освіти (у 2-х част.). Ч. 2 К. : Світич, 2018. – 128 с.
5. Іщенко О.Л. Я досліджую світ : підруч. інтегр. курсу для 1 кл. закл. загал. серед. освіти (у 2-х част.). Ч. 1 / О. Л. Іващенко, О.М. Ващенко, Л.В. Романенко, О.М. Кліщ. К. : Літера ЛТД, 2018. 112 с.
6. Іщенко О.Л. Я досліджую світ : підруч. інтегр. курсу для 1 кл. закл. загал. серед. освіти (у 2-х част.). Ч. 2 / О. Л. Іващенко, О.М. Ващенко, Л.В. Романенко, О.М. Кліщ. К. : Літера ЛТД, 2018. 112 с.
7. Іщенко О.Л. Я досліджую світ : підруч. для 2 кл. закл. загал. серед. освіти (у 2-х част.). Ч. 1,2 / О. Л. Іващенко, О.М. Ващенко, Л.В. Романенко, К.А. Романенко. К. : Літера ЛТД, 2019. 112 с. : іл. <http://www.e-litera.com.ua/upload/grade-2/books/posibnyk-yds-ch-1-new.pdf>
8. Грущинська І.В., Хитра З.М. Я досліджую світ. Підручник для 2 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах) К. : УОВЦ «Оріон», 2019. 144 с.

9. Андрусенко І.В., Котелянець Н.В., Агеєва О.В. Я досліджую світ : підручник інтегрованого курсу для 1 кл. закл. загал. серед. освіти (у 2-х част.). Частина 1, 2. К. : Грамота, 2018. 96 с. : іл.http://www.gramota.kiev.ua/books/1kl_doslid-svit/img/ya_doslidjuy_svit_I.pdf
10. Андрусенко І.В. Я досліджую світ : підруч. для 2 кл. закл. загал. серед. освіти (у 2-х част.).К. : Грамота, 2019. 112 с. : <https://drive.google.com/file/d/1Uvs37Y37Rv7N8TKSgZaBVaAv2VsUDYQ1/view>

Інтернет-джерела:

1. Громадянська освіта: теорія і методика навчання [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://sites.znu.edu.ua/interactiv.edu.lab/Posibnyky/TTG_main.pdf
2. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція) [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://ms.detector.media/mediaprosvita/mediaosvita/kontseptsiya_vprovadzhennya_mediaosviti_v_ukraini_nova_redaktsiya/